

ISSN:1306-3111

e-Journal of New World Sciences Academy
2011, Volume: 6, Number: 2, Article Number:D0055

FINE ARTS

Received: November 2010

Accepted: February 2011

Series : D

ISSN : 1308-7290

© 2010 www.newwsa.com

Hazan Kurtaslan

M. Salih Ergan

Nigde University

Selcuk University

hazan.kurtaslan@hotmail.com

Nigde-Turkey

FLÜT ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN DİL TEKNİKLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

ÖZET

Bu araştırma, flüt öğretiminde kullanılan dil tekniklerinin incelenmesi üzerine yapılmıştır. Bu amaç doğrultusunda Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri flüt öğretmenlerine anket uygulanmıştır. Anket ile, flüt öğretmenlerinin, öğretim programında belirtilen dil tekniklerinin öğretiminde kullandıkları metotlar, uyguladıkları yöntem ve teknikler tespit edilmeye çalışılmıştır. Anketten elde edilen bulgular frekans ve yüzde dağılımlarına göre ele alınıp tablolar halinde sunulmuştur. Anket sonuçlarına göre, dil tekniklerinin öğretiminde ortak yöntemler ve metotlar kullanıldığı, flüt öğretim programının dil teknikleri açısından yeterli bulunmadığı, dil tekniklerinin öğretimi aşamasında problemlerle karşılaşıldığı ve bu problemlerin özellikle dilin ağız içindeki konumundan kaynaklandığı tespit edilmiştir. Flüt eğitimcilerinin yeni yöntem ve teknikleri izleyerek bilgi birikimlerini arttırmalarında düzenlenecek olan seminer ve atölye çalışmalarının faydalı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çalgı Eğitimi, Flüt Eğitimi,
Flüt Öğretim Programı, Dil Teknikleri,
Flüt Öğretim Yöntemleri

AN EXAMINATION OF THE TONGUE TECHNIQUES USED IN THE FLUTE CURRICULUM

ABSTRACT

The research study was conducted in order to examine the tongue techniques used in flute curriculum. To achieve this aim, a questionnaire was applied to the flute teachers employed at Fine Arts and Sports High Schools. With the questionnaire, the techniques and procedures has been implemented by teachers in teaching the tongue techniques stated in the flute curriculum. The findings obtained through the questionnaire were analyzed in terms of frequency and percentage distribution and presented in tables. According to the results of the questionnaire, it was found out that common procedures and methods were used in teaching the tongue techniques, the flute curriculum was not found to be adequate in terms of tongue techniques, problems were encountered in the process of teaching tongue techniques and these problems particularly resulted from the position of the tongue in the mouth. It is thought that the seminars and workshops to be organized useful for flute teachers in observing new methods and techniques and increasing their knowledge.

Keywords: Instrument Training, Flute Training,
Flute Teaching Programmer, Tongue Techniques,
Flute Teaching Methods

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Yan tutularak çalınması sebebiyle flüt enstrümanı Türkiye’de çoğunlukla yan flüt adıyla bilinmektedir. Ardley (1996: 11)’e göre flüt “Bir ucundan üflenerek ya da bir üfleme deliği ile parmak delikleri olan her düdüğe flüt denilebilirse de bu ad genellikle yalnızca, bir delikten üflenerek seslendirilen çalgılar için kullanılır. Bu tür çalgılar yan (ya da yandan) üfleli flütler diye sınıflandırılır ve yatay tutularak çalınır”. Bir başka tanıma göre; “Tahta üfleme çalgılar grubunda yer alan flüt, ince silindirik biçimde, sağa doğru yere paralel ve yan tutularak çalınır.” (Say, 1992: 511)

“Çalgı eğitimi, her yaştaki müzik eğitiminde ve müzik eğitiminin her türünde (genel, amatör, mesleki) en temel boyutlardan biridir. Eğitimin bilişsel, devinişsel, duyuşsal davranışlarının tümünü birden içeren bir etkinlik olması bakımından son derece önemlidir” (Kutluk, 2001: 11). “Çalgı eğitimi yoluyla öğrenci; yeteneğini geliştirecek, müzikle ilgili bilgilerini zenginleştirecek, müzik beğenisini yüksek düzeye çıkarmaya çalışacaktır. Ayrıca çalgı eğitimi yoluyla öğrenciler müziksel işitmelerini, birlikte müzik yapma yeteneklerini geliştirecekler, düzenli ve disiplinli çalışma alışkanlıkları edineceklerdir. Ulusal ve evrensel müzik sanatını çalgı eğitimi yoluyla tanıma fırsatı bulacaklar, izledikleri konserler ile eleştirme gücü kazanacaklardır.” (Tebliğler Dergisi, 1996, s: 282)

Çalgı eğitiminin boyutlarından biri olan flüt eğitimi, “öğretmen ve öğrenci arasında birebir gerçekleşen ve planlı olarak yürütülen eğitim sürecidir. Bu süreç içinde öğrenci, flüt hakkında teknik bilgi ve beceriler kazanmaktadır” (Yayla, 2000: 10).

Akkuş (1996: 164)’un çalgı öğretimi tanımından yola çıkıldığında flüt öğretimi; “flüt çalmayı öğrenmenin gerçekleşmesi ve flütü seslendirmek için bireyin davranışlarında teknik ve estetik nitelikli yeni davranışlar geliştirmek amacıyla uygulanan süreçlerin tümüdür. Bu, bir iletişim sürecidir. Flüt öğretim sürecinde bilgi, beceri kazanılır ve davranışlar geliştirilir, estetik anlayış edinilir ve kişilik oluşumu sağlanır”. Flüt öğretim süreci içinde öğrenciye kazandırılması düşünülen belli başlı teknik bilgiler şunlardır: nefes alıp verme tekniği, duruş ve tutuş tekniği, dudak ve parmak pozisyonu, vibrato ve dil teknikleri (Altes, 1956; Graf, 1991; MEB, 2008; Tatu, 2006; Yayla, 2000: 63-68; www.guzelsanatlar.gazi.edu.tr/muzik/tanimlar).

Aşağıda araştırmamızın konusunu oluşturan flüt öğretiminde kullanılan dil tekniklerinin incelenmesine yer verilmiştir.

1.1. Tek Dil Tekniği (Single-Tongue Technique)

Tek dil tekniği, flüt çalmada temel tekniklerin başında yer alır. “Bir ya da iki nota eğer legato bağı ile bağlanmış ise, bunlar dilin bir hareketi ile birbirlerinden ayrılırlar. Bu dil hareketleri pek çok değişik biçimlerde, gerekli görülen durumlarda uygulanabilir. Bu dil hareketleri ‘tek dil’ ya da ‘çift dil’ hareketleri ile ayırt edilebilir. Tek dil hareketi her ton da özellikle uygulanmalıdır. Dil ucu ‘tu’ hecesi söylerken gırtlaktan itilir, hafif vurulur ve çabuk bir şekilde geri çekilir. Önemli olan itme hareketini doğru yapabilmektir. Tek dil hareketi, sadece ağır ya da yavaş pasajlarda uygulanır. Örneğin, üçleme ve altılamalarda hep aynı kalır. Tek dil hareketinin çalınan parçalarda hızı yavaşlattığı yerlerde hızlı pasajları geçebilmek için çift dil hareketi uygulanır.” (Prill?: 18,19)

Tek dil tekniğinin öğretiminde 'tu,tü,du,dü'....vb üfleme teknikleri kullanılmaktadır. Seçilen üfleme tekniklerinden birisi ile tek dil tekniği uzun sesler üzerinde yavaşça uygulanarak iyice pekiştirilmelidir.Doğru yapılan bir tek dil, daha sonra öğrenilecek olan çift dil ve üç dil tekniklerinin kolay ve çabuk öğrenilmesine yardımcı olacaktır.

(Yukarıda örnek olarak yazılmış olan egzersiz G.Gariboldi Metottan alınmıştır)

Şekil 1. Tek dil tekniğine ilişkin örnek etüt
(Figure 1. Sample etude for the single-tongue technique)

1.2. Çift Dil Tekniği (Double-Tongue Technique)

Çift dil tekniği, doğru öğrenilmiş tek dil tekniğinden sonra düzenli yapılan alıştırmalar ile daha kolay kavranılabilir. Taffanel ve Gaubert'e göre (1923: 92, 94) çift dil tekniği; "Çalınacak parça hızlı ise tek dil yetersiz gelebilir. Bu durumda çift dile gerek duyulmaktadır. Dilde itme ve çekme hareketi vardır ve 'te-ke' ile telaffuz edilir. 'te-ke' telaffuzunda bir zorluk yaşıyorsa bu iki dil hareketinin eşitliğinden kaynaklanabilir. Başlangıçta elde edilen ton "ke" hecesinde zayıf ve boş bir ses gibi olacaktır. Bu nedenle öğrenci bu telaffuzun uygulamasını, ton ve telaffuzda aynı niteliği elde edene kadar; bu iki dilin hareketinin eşitliğini sürekli aklında tutarak yapmalıdır. Çift dil genellikle çok hızlı nota artışında kullanılması gerekiyorsa da başlangıçta yavaş uygulanması daha yararlı olacaktır. Böylelikle öğrenci kuvveti ve açıklığı ikinci notaya verir. Ayrıca dilde büyük bir kolaylık elde eder ve tek ile çift dile uygun olan parçaları kolaylıkla çalabilir. Unutulmamalıdır ki, bu telaffuz hızlı yapıldığında dinleyenlere tek dil izlenimi vermelidir".

Çift dil tekniğinin öğretiminde kullanılan başlıca üfleme teknikleri şunlardır: 'tu ku , tü kü , du gu , dü gü'. Seçilen üfleme tekniklerinden birisi üzerinde çalışır, tempo derece derece arttırılarak gelişim gözlenir. Çalışılacak olan yeni etüt ve eserler sayesinde çift dil tekniği pekiştirilmiş olur.

The image shows a musical score for a double-tongue exercise. It consists of three staves of music in 4/4 time, with a key signature of one sharp (F#). The first staff starts with a whole rest followed by a series of eighth notes. The second staff continues with a series of eighth notes. The third staff concludes with a series of eighth notes and a final whole note. Below each staff, the syllables 'tu tu ku tu ku tu ku tu' are written, indicating the double-tonguing pattern.

(Yukarıda örnek olarak yazılmış olan egzersiz G.Gariboldi Metottan alınmıştır)

Şekil 2. Çift dil tekniğine ilişkin örnek etüt
(Figure 2. Sample etude for the double-tongue technique)

1.3. Üç Dil Tekniği (Triple-Tongue Technique)

Üç dil tekniği genellikle üçlü ritm gruplarının çalımını kolaylaştırmak amacı ile kullanılır. "Üçlü ritimlerde tek dil vuruşu kullanamayacak kadar hızlı olduğunda 'te' tempoyu azaltsın diye yeni bir birleşim oluşturulur. Bu telaffuz üç dil vuruşu olarak adlandırılır" (Taffanel and Gaubert, 1923: 108). Üç dil tekniğinde ağız içinde dilin üç hareketi vardır: itme, çekme ve tekrar itmedir. Yapılan bu üç hareketin kopukluk oluşmadan belli bir uyum içerisinde birbirlerini bütünlemeleri için çabalanmalıdır.

"Üçlü dil hareketleri, dile düzgünlük sağlar ve mükemmelliği bütünler. İki ses arasında eşitliğe ulaşmayı mümkün kılar. Daha önceki alıştırmalarda geçen tam uyumluluk kavramlarını anlayacak düzeyde olmayan bir öğrenci, takip eden alıştırmaları da anlayacak durumda olmayacaktır"(Gariboldi, ?: 37).

Çift dil tekniğinin öğretiminde kullanılan üfleme teknikleri üç dil tekniği öğretiminde de benzer şekilde kullanılmaktadır. Bunlar: 'tu ku tu, tü kü tü, du gu du, dü gü dü' dür. Prill'e göre "Üçlemeleri staccato söyleyebilmek için; 'dü gü dü' artikülasyonu kullanılır. Bu yumuşak artikülasyonu seçmekle, öğrencinin az çaba ile büyük gelişim göstermesi sağlanır" (Prill?: 19)

(Yukarıda örnek olarak yazılmış olan egzersiz G.Gariboldi Metottan alınmıştır)

Şekil 3. Üç dil tekniğine ilişkin örnek etüt
Figure 3. Sample etude for the triple-tongue technique)

Dil teknikleri, amatör ve mesleki müzik eğitimi veren kurumların öğretim programlarında ya da eğitimcilerin kendi oluşturdukları öğretim programlarında yer almaktadır. Gazi Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı lisans 1 ve lisans 2 ders programı içeriği incelendiğinde dil tekniklerine yer verildiği görülmektedir (<http://www.guzelsanatlar.gazi.edu.tr/muzik/yeniprogram2.htm>). Mızıka Okulu flüt müfredat programı incelendiğinde, 1.ve 3.sınıfta dil tekniklerine yer verildiği görülmektedir (Yayla, 2000: 67-68). Araştırmanın örneklem grubunu oluşturan Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri'nin(GSSL) flüt öğretim programı incelendiğinde; tek dil tekniğinin 9.sınıfta 'Flüt Çalmada Temel Teknikler' başlığı altında; çift dil tekniğinin 11.sınıfta 'Flüt Çalma Teknikleri' başlığı altında ve üç dil tekniğinin 12. sınıfta 'Flüt Çalma Teknikleri' başlığı altında verildiği görülmektedir(Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Genel Müdürlüğü, 2008).

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Araştırma, flüt öğretiminde kullanılan dil tekniklerinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Bu amaç doğrultusunda GSSL'de görev yapan flüt öğretmenlerinin, öğretim programında belirtilen dil tekniklerini öğretirken kullandıkları metotları, uyguladıkları yöntem ve teknikleri incelemek amacıyla görüşleri alınmıştır. Araştırma, gelecek yıllarda hazırlanacak olan flüt öğretim programlarına ve flüt metotlarına katkı sağlaması bakımından önem taşımaktadır.

3. YÖNTEM (METHOD)

Bu araştırmada tarama modeli ve anket kullanılmıştır. Tarama modeli ile flüt metotlarına ve flüt öğretim programlarına ulaşılmıştır. Dil tekniklerinin öğretiminde karşılaşılan güçlükler, kullanılan yöntem ve metotlar hakkındaki görüşleri tespit etmek amacıyla GSSL flüt öğretmenlerine anket uygulanmıştır.

Araştırmanın evrenini Türkiye’de flüt eğitimi veren GSSL flüt öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmada evrenin tümüne ulaşılması hedeflenmiştir ancak ulaşılamamıştır. 47 GSSL’deki flüt öğretmeninden 20’sine ulaşılmıştır. Araştırmanın örneklemini GSSL’deki 20 flüt öğretmeni oluşturmaktadır.

GSSL flüt öğretmenlerine uygulanan anketin geliştirilmesi aşamasında alanyazın incelenmiş ve sorular hazırlanmıştır. Anket, açık ve kapalı uçlu sorulardan oluşmuştur. Kişisel ve konu ile ilgili sorudan oluşan bir deneme formu hazırlanmıştır. Deneme formu farklı şehirlerdeki Müzik Eğitimi Bölümleri’nde görev yapan flüt eğitimcilerine inceletilmiştir. GSSL de görev yapan flüt öğretmenlerine uygulanmıştır. Ön deneme sonucunda ankete son şekli verilmiştir. Flüt öğretmeni bulunan 47 ildeki GSSL’ye gönderilen ankete, 20 flüt öğretmeninden yanıt gelmiştir.

Araştırmada anket formları yoluyla elde edilen veriler; önce veri kodlama formlarına işlenmiş daha sonra frekans (f) ve yüzde (%) dağılımlarına göre çözümlenmiştir. Ankette, bazı sorular için birden fazla şikkın işaretlenebileceğinin belirtilmesi nedeniyle çoklu cevaplar kabul edilmiş ve tablolarda ‘toplam’ frekans ve %’lere yer verilmemiştir.

4. BULGULAR (FINDINGS)

Bu bölümde araştırmaya ait bulgular yer almaktadır. Elde edilen bulgular tablolar halinde sunulmuş ve açıklamaları yapılmıştır. Tabloların yorumlarına sonuç bölümünde yer verilmiştir.

Tablo 1. ‘Dil tekniklerini öğretirken kullandığınız yöntemler nelerdir?’ sorusuna ilişkin GSSL flüt öğretmenlerinin görüşleri
(Table 1. Views of FASHS flute teachers regarding the question: ‘What are the methods you use for teaching the tongue techniques?’)

Seçenekler (Options)	f	%
Etüt ve egzersizler içinde	20	100
Küçük parçalar içinde	6	30

Tablo 1’den elde edilen bulgulara göre; flüt öğretmenlerinin %100’ünün etüt ve egzersizler içinde, %30’unun küçük parçalar içinde dil tekniklerini öğrettiği tespit edilmiştir.

Tablo 2. 'Tek dil tekniğini öğretirken en sık kullandığınız üfleme teknikleri hangileridir?' sorusuna ilişkin GSSL flüt öğretmenlerinin görüşleri

(Table 2. Views of FASHS flute teachers regarding the question: 'What are the blowing techniques you use for teaching the single-tongue technique?')

Seçenekler (Options)	f	%
Tu	18	90
Tü	10	50
Ta	-	-
Te	-	-
Du	3	15
Dü	7	35
Da	-	-
De	-	-

Tablo 2'den elde edilen bulgulara göre; flüt öğretmenlerinin %90'ının 'tu', %50'sinin 'tü', %35'inin 'dü' ve %15'inin 'du' üfleme tekniklerini kullandığı tespit edilmiştir.

Tablo 3. 'Tek dil tekniği öğretiminde en sık kullandığınız etütlerin bulunduğu metotlar hangileridir?' sorusuna ilişkin GSSL flüt öğretmenlerinin görüşleri

(Table 3. Views of FASHS flute teachers regarding the question: 'What are the methods that include the etudes you most frequently use while teaching the single-tongue technique?')

Etütlerin Bulunduğu Metotlar (Methods in the Etudes)	f	%
T.Wye	7	35
E.Prill	5	25
G.Gariboldi	10	50
H.Altes	7	35
M.Moyse	5	25
P.Taffanel and P.Gaubert	5	25
E.Köhler	4	20
GSSL Ders Kitabı	20	100

Tablo 3'den elde edilen bulgulara göre; flüt öğretmenlerinin %100'ünün GSSL ders kitabında bulunan etütleri, %50'sinin G.Gariboldi, %35'inin T.Wye, %35'inin H.Altes, %25'inin E.Prill, %25'inin M.Moyse, %25'inin P.Taffanel and P.Gaubert ve %20'sinin E.Köhler metotlarında bulunan etütleri kullandığı tespit edilmiştir.

Tablo 4. 'Tek dil tekniğini öğretirken en sık karşılaştığınız problemler nelerdir?' sorusuna ilişkin GSSL flüt öğretmenlerinin görüşleri

(Table 4. Views of FASHS flute teachers regarding the question: 'What are the problems that you encounter the most frequently while teaching the single-tongue technique?')

Seçenekler (Options)	f	%
Dilin ağız içindeki hareketinden kaynaklanan problemler	20	100
Dilin sağ ve sol el ile olan koordinasyonundan kaynaklanan problemler	16	80

Tablo 4'den elde edilen bulgulara göre, flüt öğretmenlerinin tek dil tekniğini öğretirken en sık karşılaştıkları problemlerin, %100'ünün dilin ağız içindeki hareketinden, %80'inin dilin sağ ve sol el ile olan koordinasyonundan kaynaklandığı tespit edilmiştir.

Tablo 5. 'Çift dil tekniğini öğretirken en sık kullandığınız üfleme teknikleri hangileridir?' sorusuna ilişkin GSSL flüt öğretmenlerinin görüşleri

(Table 5. Views of FASHS flute teachers regarding the question: 'What are the blowing techniques you use for teaching the double-tongue technique?')

Seçenekler (Options)	f	%
Tu ku	18	90
Tü kü	16	80
Ta ka	-	-
Te ke	2	10
Du gu	2	10
Dü gü	7	35
Da ga	7	35
De ge	-	-
Diğer (kü tü)	1	5

Tablo 5'den elde edilen bulgulara göre; flüt öğretmenlerinin %90'ünün 'tu ku', %80'inin 'tü kü', %35'inin 'dü gü', %35'inin 'da ga' %10'unun 'te ke', %10'unun 'du gu' ve %5'inin diğer (inici diziler için 'kü tü') üfleme tekniklerini kullandığı tespit edilmiştir.

Tablo 6. 'Çift dil tekniği öğretiminde en sık kullandığınız etütlerin bulunduğu metotlar hangileridir?' sorusuna ilişkin GSSL flüt öğretmenlerinin görüşleri

(Table 6. Views of FASHS flute teachers regarding the question: 'What are the methods that include the etudes you most frequently use while teaching the double-tongue technique?')

Etütlerin Bulunduğu Metotlar (Methods in the Etudes)	f	%
G.Gariboldi	15	75
Taffanel and Gaubert	17	85
E.Prill	15	75
GSSL Ders Kitabı	20	100

Tablo 6'dan elde edilen bulgulara göre; flüt öğretmenlerinin %100'ünün GSSL ders kitabında bulunan etütleri, %85'inin Taffanel and Gaubert, %75'inin G.Gariboldi ve %75'inin E.Prill metotlarında bulunan etütleri kullandığı tespit edilmiştir.

Tablo 7. 'Çift dil tekniğinin öğretiminde en sık karşılaştığınız problemler nelerdir?' sorusuna ilişkin GSSL flüt öğretmenlerinin görüşleri

(Table 7. Table 4- Views of FASHS flute teachers regarding the question: 'What are the problems that you encounter the most frequently while teaching the double-tongue technique?')

Seçenekler (Options)	f	%
Dilin ağız içindeki hareketinden kaynaklanan problemler	20	100
Dilin sağ ve sol el ile olan koordinasyonundan kaynaklanan problemler	16	80
Diğer (diyafram nefesi oturmamış ise, nefes ve dil arasındaki koordinasyon eksikliğinden kaynaklanan problemler)	1	5

Tablo 7'den elde edilen bulgulara göre; flüt öğretmenlerinin çift dil tekniğini öğretirken en sık karşılaştıkları problemlerin, %100'ünün dilin ağız içindeki hareketinden, %80'inin dilin sağ ve sol el ile olan koordinasyonundan, %5'inin de diğer (diyafram nefesi oturmamış ise, nefes ve dil arasındaki koordinasyon eksikliğinden) kaynaklandığı tespit edilmiştir.

Tablo 8. 'Üç dil tekniğini öğretirken en sık kullandığınız üfleme teknikleri hangileridir?' sorusuna ilişkin GSSL flüt öğretmenlerinin görüşleri

(Table 8. Views of FASHS flute teachers regarding the question: 'What are the blowing techniques you use for teaching the triple-tongue technique?')

Seçenekler (Options)	f	%
Tu ku ku	18	90
Tü kü tü	16	80
Ta ka ta	-	-
Te ke te	2	10
Du gu du	2	10
Dü gü dü	7	35
Da ga da	7	35
De ge de	-	-
Diğer (kü tü kü)	1	5

Tablo 8'den elde edilen bulgulara göre; flüt öğretmenlerinin %90'ının 'tu ku tu', %80'inin 'tü kü tü', %35'inin 'dü gü dü', %35'inin 'da ga da', %10'unun 'te ke te', %10'unun 'du gu du', %5'inin diğer ('kü tü kü') üfleme tekniklerini kullandığı tespit edilmiştir.

Tablo 9. 'Üç dil tekniği öğretiminde en sık kullandığınız etütlerin bulunduğu metotlar hangileridir?' sorusuna ilişkin GSSL flüt öğretmenlerinin görüşleri

(Table 9. Views of FASHS flute teachers regarding the question: 'What are the methods that include the etudes you most frequently use while teaching the triple-tongue technique?')

Etütlerin Bulunduğu Metotlar (Methods In The Etudes)	f	%
G.Gariboldi	10	50
GSSL Ders Kitabı	20	100
Karma Etütler	10	50
Gam Çalışmaları	2	10

Tablo 9'dan elde edilen bulgulara göre; flüt öğretmenlerinin %100'ünün GSSL ders kitabında bulunan etütleri, %50'sinin G.Gariboldi metodunda bulunan etütleri, %50'sinin karma etütleri ve %10'unun gam çalışmalarını kullandığı tespit edilmiştir.

Tablo 10. 'Üç dil tekniğinin öğretiminde en sık karşılaştığınız problemler nelerdir?' sorusuna ilişkin GSSL flüt öğretmenlerinin görüşleri

(Table 10. Views of FASHS flute teachers regarding the question: 'What are the problems that you encounter the most frequently while teaching the triple-tongue technique?')

Seçenekler (Options)	f	%
Dilin ağız içindeki hareketinden kaynaklanan problemler	20	100
Dilin sağ ve sol el ile olan koordinasyonundan kaynaklanan problemler	16	80

Tablo 10'dan elde edilen bulgulara göre; flüt öğretmenlerinin üç dil tekniğini öğretirken en sık karşılaştıkları problemlerin %100'ünün dilin ağız içindeki hareketinden ve %80'inin dilin sağ ve sol el ile olan koordinasyonundan kaynaklandığı tespit edilmiştir.

Tablo 11. 'Dil tekniklerini flüt öğretim programında belirtilen ünite içinde uygulamakta mısınız?' sorusuna ilişkin GSSL flüt öğretmenlerinin görüşleri

(Table 11. Views of FASHS flute teachers regarding the question: 'Have you been implementing the tongue techniques within the unit stated in the flute curriculum?')

Seçenekler (Options)	f	%
Evet	10	50
Hayır	10	50
Toplam	20	100

Tablo 11'den elde edilen bulgulara göre; flüt öğretmenlerinin %50'sinin 'evet' cevabı ile dil tekniklerini programda belirtilen ünite içinde uyguladığı, %50'sinin de 'hayır' cevabı ile programda belirtilen ünite içinde uygulamadığı tespit edilmiştir.

Tablo 12. 'Flüt öğretim programı dil teknikleri açısından incelendiğinde sizce yeterli midir?' sorusuna ilişkin GSSL flüt öğretmenlerinin görüşleri

(Table 12. Views of FASHS flute teachers regarding the question: 'In your opinion, is the Flute Curriculum adequate when examined in terms of tongue techniques?')

Seçenekler (Options)	f	%
Yeterli	2	10
Yetersiz	18	90
Toplam	20	100

Tablo 12'den elde edilen bulgulara göre; GSSL flüt öğretmenlerinin %90'ının dil teknikleri açısından incelendiğinde öğretim programını 'yetersiz' bulduğu, %10'unun da programı 'yeterli' bulduğu tespit edilmiştir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER (CONCLUSION AND SUGGESTIONS)

5.1. Sonuçlar (Conclusion)

- Tablo 1'den elde edilen sonuçlara göre; öğretmenlerin tamamı dil tekniklerini etüt ve egzersizler içinde öğretmekte bunun yanı sıra basit küçük parçalar içinde de öğretmektedir. Elde edilen bu sonuçlara göre, öğretmenlerin dil tekniklerini öncelikle etüt ve egzersizler içinde öğrettikleri anlaşılmaktadır.

5.1.1. Tek Dil Tekniğine İlişkin Sonuçlar

(Conclusions Related to Single-Tongue Technique)

- Tablo 2'den elde edilen sonuçlara göre; tek dil tekniğinin öğretiminde en çok 'tu, tü, dü, da, te, du' üfleme teknikleri kullanılmaktadır. Bağlı olan iki notayı birbirinden ayırabilmek için tek dil hareketi kullanılmaktadır. Tek dil tekniği genellikle temposu ağır olan etüt ve eserlerde kullanılmaktadır.
- Tablo 3'den elde edilen sonuçlara göre; tek dil tekniğinin öğretiminde öğretmenler en çok, GSSL ders kitabında bulunan etütleri, G.Gariboldi, T.Wye ve H.Altes metotlarında bulunan etütleri tercih etmektedir.

- Tablo 4'den elde edilen sonuçlara göre; öğretmenler tek dil tekniğini öğretirken iki problem üzerinde yoğunlaşmıştır. Bunlar; dilin ağız içindeki hareketinden ve dilin sağ ve sol el ile olan koordinasyonundan kaynaklanan problemlerdir. Dilin ağız içindeki hareketi doğru olmadığı zaman, flütten nitelikli ses elde etme güçlüğü yaşanacaktır. Dilin sağ ve sol el ile olan koordinasyonunun eksikliğinde ise, ritmin aksaması ve doğru seslerin elde edilmesi güçleşecektir.

5.1.2. Çift Dil Tekniğine İlişkin Sonuçlar

(Conclusions Related to Double Tongue Technique)

- Tablo 5'den elde edilen sonuçlara göre; çift dil tekniğinin öğretiminde en çok 'tu ku, tü kü, dü gü, da ga, te ke, du gu' üfleme teknikleri kullanılmaktadır. Öğretmenlerin çift dil tekniğini öğretirken ortak ve farklı üfleme tekniklerinin olduğu anlaşılmaktadır. Tek dil hareketi kullanılamayacak kadar hızlı olan etüt ve eserlerde çift dil tekniği uygulanmaktadır. Çift dil tekniğinde önemli olan; kullanılan üfleme tekniğindeki dilin itme ve çekme hareketinin sanki tek dil tekniği uygulanıyormuş gibi duyulmasını sağlamaktır.
- Tablo 6'dan elde edilen sonuçlara göre; çift dil tekniğinin öğretiminde öğretmenler en çok, GSSL ders kitabında bulunan etütleri, Taffanel and Gaubert, G.Gariboldi ve E.Prill metotlarında bulunan etütleri tercih etmektedir. Öğretmenlerin bu metotları tercih etme sebebi olarak, kolay anlaşılması ve öğrenci seviyelerine uygun olması sonucuna varılabilir.
- Tablo 7'den elde edilen sonuçlara göre; öğretmenler çift dil tekniğini öğretirken daha çok dilin ağız içindeki hareketinin doğru yapılmamasından kaynaklanan problemlerle karşılaşmaktadır. Bu tip bir problem, flüt çalarken tartımın aksamasına ve ikinci heceye denk gelen notadan doğru ve temiz ses elde edilemesine engel olacaktır. İkinci olarak öğretmenler, dilin sağ ve sol el ile olan koordinasyonundan kaynaklanan problemlerle karşılaşmaktadır. Dil ve parmaklar aynı anda hareket etmediği zaman seslerin yerlerine zamanında gelmemesine yani ritmin aksamasına neden olacaktır. Ayrıca ankete katılan bir öğretmen tarafından 'Diğer' olarak belirtilen seçenekte, çift dil tekniği çalıştırılırken nefes kullanma tam olarak anlaşılmadığında, nefes ve dil arasındaki koordinasyondan kaynaklanan problemlerin olabileceği belirtilmiştir. Doğru kullanılmayan bir nefes, dil ve el koordinasyonunu olumsuz yönde etkileyecektir.

5.1.3. Üç Dil Tekniğine İlişkin Sonuçlar

(Conclusion Related to Triple-Tongue Technique)

- Tablo 8'den elde edilen sonuçlara göre; üç dil tekniğinin öğretiminde en çok 'tu ku tu, tü kü tü, dü gü dü' üfleme teknikleri kullanılmaktadır. Ankete katılan bir öğretmen tarafından belirtilen 'Diğer' seçeneğinde ise, 'kü tü kü' tekniğinin kullanıldığı ifade edilmiştir. Çalınacak parçanın ritmi tek dil uygulanamayacak kadar hızlı ise, burada üç dil tekniği kullanılmalıdır. Üçlü gruplarda kullanılan üç dil hareketi, dil vuruşlarının doğru ve uyumlu yapılması ile pekişmesi sağlanacaktır.
- Tablo 9'dan elde edilen sonuçlara göre; üç dil tekniğinin öğretiminde öğretmenler en çok, GSSL ders kitabında bulunan etütleri, G.Gariboldi metodunda bulunan etütleri ve karma

etütleri tercih etmektedir. Karma etütler adı altında öğretmenlerin, farklı metotlardan alınan etütler ya da kendi yazdıkları etütleri kullandıkları sonucuna varılabilir. Öğrencilerin algılamalarına göre, farklı etüt ve eserlerin kullanılması bu tekniğin pekişmesine katkı sağlayacaktır.

- Tablo 10'dan elde edilen sonuçlara göre; öğretmenler üç dil tekniğini öğretirken daha çok, dilin ağız içindeki hareketi ve dilin sağ ve sol el ile olan koordinasyonundan kaynaklanan problemler yaşandığını belirtmiştir. Tek dil ve çift dil tekniklerinde olduğu gibi üç dil tekniğinde de dikkat edilmesi gereken noktalar benzerlik göstermektedir. Örneğin, dilin ağız içindeki hareketinin doğru ve zamanında yapılması, dilin sağ ve sol el ile olan koordinasyonunun sağlanması üç dil tekniğinde de önemle üzerinde durulması gereken hususlardandır.

5.1.4. Flüt Öğretim Programına İlişkin Sonuçlar (Conclusions Related to Flute Teaching Programe)

- Tablo 11'den elde edilen sonuçlara göre; öğretmenlerin %50'si, dil tekniklerini öğretim programında belirtilen ünite içinde uygulamakta olduğunu, %50'si ise, öğretim programında belirtilen ünite içinde uygulamamakta olduğunu belirtmiştir. Belirtilen ünite içinde dil tekniklerinin uygulanmamasının sebebi olarak, öğrenci seviyelerinin farklı olması sonucuna varılabilir.
- Tablo 12'den elde edilen sonuçlara göre; öğretmenlerin çoğu(%90) dil teknikleri açısından incelendiğinde flüt öğretim programını yetersiz bulmaktadır. Öğretmenlerin, dil tekniklerine ait ünite açılımının kısa ifade edilmiş olması ve ya dil teknikleri öğretimine ayrılan sürenin az bulunması gerekçesiyle programı yeterli bulmuyor olmaları mümkündür.

5.2. Öneriler (Suggestions)

- MEB tarafından hazırlanan flüt öğretim programı incelendiğinde; öğretmen, öğrencilere yol göstermeli, sanatsal yeteneklerini ortaya çıkarmalarına yardımcı olmalı ve öğrencilerin öğrenmesini kolaylaştırmak için gerekli koşulları oluşturmalıdır (Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Genel Müdürlüğü, 2008). Bu maddelerden yol çıkarak öğretmenlere, dil tekniklerini uygulamalı olarak öğrenciye çalıştırmalarının yanısıra niçin öğrenilmesi gerektiği, hangi durumlarda hangi dil tekniğine ihtiyaç duyulacağı ve bu tekniklerin ne gibi kolaylıklar sağlayacağı anlatması önerilmektedir. Öğrencinin flütteki bir tekniği hangi amaçla öğrendiğini bilmesi, enstürümanda daha donanımlı hale gelmesini sağlayacaktır.
- Araştırma sonuçlarına göre flüt öğretmenleri, dil tekniklerini etüt ve egzersizler ile küçük parçalar içinde çalıştırmaktadır. Dil tekniklerinin öğretiminde kullandıkları metotlar içinde en çok, GSSL ders kitabı, G.Gariboldi ve Taffanel and Gaubert kullanılmaktadır. Araştırmacı tarafından GSSL flüt öğretmenlerine dil tekniklerini öğretirken kaynak olarak kullanabileceği; P.Bernold 'La Technique de Embouchure', Suzuki 'Flute School', E.Wagner 'Foundation to Flute Playing' ve F.Devienne 'Methode de Flute' adlı metotlar önerilmektedir. Etüt kitapları olarak; G.Gariboldi '30 Easy and Progressive Studies For Flute', M.Moyse '24 Petites Etudes Melodiques', J.Anderson '24 Studies Op.15', Taffanel-Gaubert '17 Grand Exercices Journaliers de Mecanisme' ve T.Boehm 'Twenty-four Capriccios', eser olarak da; Carl Stamitz 'Sol Majör Konçerto', Saint Saens

'Ascanio' bale müziğinden Adagio ve Variation, Jack Ibert 'Flüt Konçertosu' önerilmektedir.

- Öğrencilerin dil tekniklerini doğru bir şekilde kavrayabilmeleri için metronom kullanmaları önerilmektedir. Metronom, yeni öğrenilen bir tekniğin doğru bir şekilde öğrenilmesini sağlamak için de kullanılabilir. Önce yavaş metronom hızında beceri kazandırılmaya çalışılır, daha sonra kazanılan beceriyi pekiştirmek amacıyla metronom hızı arttırılır.
- Dil teknikleri öğretimi tamamlandıktan sonra öğrenciye dinleti, konser ya da herhangi bir etkinlikte öğrenilen bilgileri çevresine sunma fırsatı verilmelidir. Konser, öğrencinin çalgısında öğrendiklerini sunduğu eğitici ve öğretici bir etkinliktir.
- Flüt eğitimcilerine yönelik, her yıl seminer ya da workshop düzenlemesi önerilmektedir. Öğretmenlerin, yeni öğretim yöntemleri ve tekniklerinden haberdar olmaları ve bilgi birikimlerini arttırmaları bakımından önemli olacaktır.
- Araştırmanın örneklem grubunu temsil eden GSSL'nin öğretim programı incelendiğinde, flüt dersi için geliştirilen iki öğretim programı olduğu tespit edilmiştir. Programların birincisi 2000 yılında, ikincisi 2008 yılında yayımlanmıştır. Varış (1996: 12)'a göre programlar, eğitilenlerin davranış standartlarından, öğrenme ve öğretim etkinliklerine değin, çalışmalara klavuzluk etmekte ve bir aracı rolü oynamaktadır. Bu tanımdan hareketle GSSL flüt öğretim programı, öğrenci merkezli bir yaklaşımla, ortak becerileri ve alana özgü becerileri kazandırmayı amaçlayarak hazırlanmıştır (Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Genel Müdürlüğü, 2008). GSSL'de flüt dersi için geliştirilen programlar, 'Program Geliştirme Özel İhtisas Komisyonu' tarafından hazırlanmıştır. Yedi kişiden oluşan komisyonda, flüt branşında Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası'ndan bir flüt sanatçısı ve iki GSSL flüt öğretmeni görev almıştır. Flüt dersine yönelik bir programın geliştirilmesinde branşa yönelik komisyon üyelerinin sayısının arttırılması önerilmektedir.
- "Program geliştirme, gerek okul içinde gerek okul dışında, milli eğitimin ve okulun temel amaçlarını etkinlikle gerçekleştirmek üzere düzenlenen içerik ve etkinliklerin uygun yöntem ve tekniklerle geliştirilmesine yönelik koordine çabaların tümüdür" (Varış, 1996: 17). Hazırlanan programın geliştirilmesi aşamasında "programın istenilen niteliklerde bir program olması çok güçlü bir olasılık bile olsa, bu niteliklerin gerçekte böyle olup olmadığının, uygulamada da böyle gerçekleştirep gerçekleştirmediğinin nesnel bir biçimde kanıtlanması gerekir" (Uçan, 2005: 65). O nedenle hazırlanan taslak program için, flüt eğitimcileri ve sanatçıların görüşleri alınmalı, pilot uygulamalar yapılmalıdır. Programın uygulama aşamasında öğretmenlerden gelen öneriler dikkate alınarak belirli sürelerde programın geliştirilme ve iyileştirilme çalışmaları yapılmalıdır.

NOT (NOTICE)

Bu makale, "Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Çalgı (Flüt) Eğitimi Müfredat Programında Belirtilen Dil Teknikleri Öğretiminin İncelenmesi Üzerine Bir Çalışma" başlıklı yüksek lisans tezinden yapılmıştır.

KAYNAKÇA (REFERENCES)

1. Akkuş, R., (1996). AGSL'den Mezun Olan Öğrencilerin Öğrenci Giriş Davranışlarının Çalgı Eğitimi Bakımından Değerlendirilmesi. I. Ulusal Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri Sempozyumu 5-7 Eylül. Bursa: Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.
2. Altès, H., (1956). Famous Complete Flute Method. Volume I. Paris: Editions Musicales: Alphonse Leduc.
3. Ardley, N., (1996). Çev.Halim Spatar. Müzik. Verona-İtalya: Mandadori Basımevi.
4. Gariboldi, G., (?). Méthode Complète de Flûte. Paris: Editions Musicales: Alphonse Leduc.
5. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü, Müzik Öğretmenliği Lisans Programı Ders İçerikleri, <http://www.guzelsanatlar.gazi.edu.tr/muzik/yeniprogram1.htm> (Erişim Tarihi:09.09.2010)
6. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü, Müzik Öğretmenliği Lisans Programı Ders İçerikleri, <http://www.guzelsanatlar.gazi.edu.tr/muzik/yeniprogram2.htm> (Erişim Tarihi: 09.09.2010).
7. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü, Müzik Öğretmenliği Ders İçerikleri, <http://www.guzelsanatlar.gazi.edu.tr/muzik/tanimlar.htm> (Erişim Tarihi: 09.09.2010).
8. Graf, P.L., (1991).Check-Up. Mainz: B. Schott Editions. Printed in Germany.
9. Kutluk, Ö., (2001). Türkiye'deki Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Piyano Eğitimi, Yayımlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
10. Milli Eğitim Bakanlığı, (1996). Tebliğler Dergisi. Cilt: 59, Sayı: 2455, Ankara.
11. Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı, (2000). Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü Çalgı (Flüt) Dersi Öğretim Programı. Ankara.
12. Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Genel Müdürlüğü, (2008). Türk ve Batı Müziği Çalgıları Flüt Dersi Öğretim Programı. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü.
13. Prill, E., (?). Schule Für Böhmflöte. Zimmermann - Frankfurt.
14. Say, A., (1992). Müzik Ansiklopedisi. Ankara: Sanem Matbaası.
15. Taffanel ve Gaubert., (1958). Méthode Complète de Flûte. Paris: Editions Musicales: Alphonse Leduc.
16. Tatu, G., (2006). Flüt Metodu. İstanbul:Pan Yayıncılık.
17. Uçan, A., (2005). Müzik Eğitimi Temel Kavramlar- İlkeler Yaklaşımlar ve Türkiye'deki Durum. Ankara: Önder Matbaacılık Ltd. Şti.
18. Varış, F., (1996). Eğitimde Program Geliştirme 'Teori ve Teknikler'. Ankara: Alkım Yayıncılık.
19. Yayla, A.A., (2000).Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Flüt Eğitiminde Öğrencilerin Psiko-Motor Alan Hedef ve Davranışlara Ulaşma Düzeyleri. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Denizli: Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.